

trekkingen als op bldz. 132—133 zijn weergegeven met de machteloosheid van een adviseerend lichaam, is het dan niet vertwijfelend ontmoedigend, te moeten voelen, hoe lang, en met hoe weinig kans van slagen, wij hebben af te wachten wat de regeering doen zal? Hoe anders zouden de kansen voor de volksgezondheid staan, wanneer rechtstreeks een ministerie voor volksgezondheid dit alles onmiddellijk als wetsontwerp aan de volksvertegenwoordiging voorleggen en verdedigen kon?

Hontenisse 1 October 1917.

C. A. CAMMAERT.

HET ADRES DER VEREENIGING VAN GEMEENTE-ARTSEN TE AMSTERDAM.

Naar aanleiding van het schrijven van dr. J. C. L. WORTMAN in het vorig nummer, wenscht het bestuur der Vereeniging van Amsterd. Gemeente-Geneeskundigen de volgende kantteekening te maken.

De bedoeling van ons adres aan den Raad was allerm minst om een onderzoek naar de wijze, waarop een gemeentelijke geneeskundige dienst behoort georganiseerd te zijn en op welke wijze deze zijn sociale plichten het best vervullen kan, tegen te werken; integendeel wil de Vereeniging gaarne tot een dergelijk onderzoek haar medewerking verleen. Wij kwamen er echter tegen op, dat geneeskundigen, die 15 dienstjaren hebben, geen fondspraktijk mochten uitoefenen, plotseling, zonder dat er *practisch* gesproken aanleiding voor was, slechts voor één jaar benoemd zouden worden in dezen moeilijken oorlogstijd, terwijl in de toelichting van het voorstel aan den gemeenteraad uitdrukkelijk was neergelegd, dat dit onderzoek zou gaan in de richting van „volambtenaren”, hetgeen bij aanneming voor de meeste gemeente-artsen zou beteekenen: ontslagneming.

Niet alleen deze toelichting, doch ook de mededeelingen van dr. WORTMAN aan een paar bestuursleden onzer Vereeniging, versterkten bij onze leden de vrees, dat hun positie als gemeente-geneesheer gevaar liep. Ook nu nog kan men uit het stuk van dr. WORTMAN opmaken, dat bij hem een onderzoek naar de wenschelijkheid van reorganisatie, met de positie van de gemeente-artsen ten nauwste samenhangt. Hier wringt de schoen en hier is het misverstand; wij meenen, dat zeer zeker een vruchtbaar en practisch onderzoek mogelijk is, zonder dat daarmede verband gelegd mag worden met de positie (niet te verwarren met den werkkring) der thans in dienst zijnde ambtenaren.

Amsterdam,
8 October 1917.

L. HEIJERMANS, *voorzitter*.

C. L. DEYLL, *secretaris*.

EEN NIEUW BLINDENSCHRIFT.

In het laatste nummer van dit *Tijdschrift* komen in het referaat „Een nieuw blindenschrift” zulke storende fouten voor, dat ik de redactie verzoek, het onderstaande op te nemen:

Het *BRAILLE-schrift* wordt volstrekt niet van rechts naar links, maar juist van links naar rechts gelezen. Het wordt op een *BRAILLE-lei* van rechts naar links geprikt (geschreven). Tegenwoordig zijn er echter ideale schrijfmachines voor blindenschrift, waarmede door zienden en blinden ook van links naar rechts geschreven wordt. Dit schrift wordt ook van links naar rechts gelezen.

De lineaal, die bij het *BRAILLE-schrift* gebruikt wordt, kan geen 23, maar 35 letters of teekens zetten op één lijn; dit heeft juist het groote voordeel, dat op het dure papier voor *BRAILLE-schrift* nog meer letters geprikt of geschreven kunnen worden dan vroeger, en de boeken, die toch al zoo dik en zoo zwaar zijn, eerder dunner dan dikker zullen worden. Volgens de methode van CANTONNET zouden de boeken juist in de verhouding van 16—35 zwaarder moeten worden, aangezien de 16 letterteekens slechts op één lijn kunnen staan.

Het *BRAILLE-schrift* wordt door zienden zeer gemakkelijk geleerd; het is echter een feit, dat sommige blinden het volstrekt niet kunnen leeren, maar of nu het blindenschrift volgens de methode CANTONNET, waarbij gebruik gemaakt wordt van negen

letterpunten, in plaats van 6, volgens de methode van BRAILLE, gemakkelijker door blinden zal aangeleerd worden, betwijfel ik ten zeerste. Het goed leeren lezen en schrijven van BRAILLE-schrift door blinden, evengoed als door zienden, is geheel afhankelijk van een goed oordeelkundig onderwijs, van veel geduld van de onderwijzers.

Aangezien nu in ons land het BRAILLE-schrift van zoo'n algemeene bekendheid is geworden, getuige de vele blindenbibliotheken, die verrijzen, getuige het steeds grooter aantal boeken, dat geschreven wordt in den lande, alle volgens de methode van BRAILLE, getuige het ontzettend groote gebruik, dat door blinden van deze boeken al gemaakt wordt; aangezien het BRAILLE-schrift ook veel goedkooper moet zijn dan het schrift volgens CANTONNET, zou ik het ten zeerste betreuren, dat de oude beproefde methode van BRAILLE in ons land door een nieuwe methode vervangen werd.

's-Gravenhage, 8 October 1917.

Dr. J. A. RUYS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Staatsbegrooting voor 1918.

Aan het vijfde hoofdstuk der staatsbegrooting, *departement van binnenlandsche zaken*, moge het volgende ontleend worden:

De post subsidiën tot bestrijding der tuberculose is van *f* 200000.— verhoogd tot *f* 220000.— voor 1918, wegens toeneming van het aantal vereenigingen. Voor de rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Rotterdam wordt een som van *f* 2100.— aangevraagd ten einde een ontsmettingsoven te kunnen aanschaffen, waardoor een belangrijke besparing in onkosten wordt verkregen. Voor het nieuwe rijkskrankzinnigengesticht te Woensel, dat met Januari in gebruik zal worden genomen, wordt een bedrag van *f* 357332.— uitgetrokken voor jaarwedden en exploitatiekosten. Er zullen aan werkzaam zijn: één geneesheer-directeur (jaarwedde *f* 5500.—), één waarnemend geneesheer-directeur (*f* 3800.—), één geneesheer (*f* 3400.—) en twee inwonende geneesheeren (*f* 2000.—). De begrooting is natuurlijk zeer globaal bij gebrek aan ervaring. Daarentegen wordt voor verpleging van arme krankzinnigen in andere gestichten *f* 130000.— minder geraamd, omdat het contract met het gesticht „Duin en Bosch” te Castricum thans komt te vervallen. Voor de vereeniging Maatschappelijk werk bij zenuwlijden en krankzinnigheid wordt een subsidie aangevraagd van *f* 12000.—, op grond van het groote nut, dat het werk dier vereeniging zal hebben voor de krankzinnigenverpleging, en het groote voordeel, dat het rijk van dien arbeid zal trekken. De vereeniging zal haar krachten wijden o.a. aan de bevordering der gezinsverpleging en de herplaatsing van patiënten in de maatschappij; daardoor zullen velen zeker voor terugval behoed worden. Zij zal in vele gevallen bevorderen de verpleging thuis, waar die met passende hulp in eigen omgeving mogelijk is, en daardoor dure gestichtsverpleging voorkomen. Eindelijk zal de vereeniging voorkomen, dat een patiënt door niet tijdige opneming in een inrichting ontaardt in een chronischen lijder, die jaren lang de dure gestichtsverpleging noodig heeft. Het subsidie voor den Volksbond tegen drankmisbruik en voor andere vereenigingen tot drankbestrijding stelt de minister voor met *f* 5000.— te verhoogen, welk bedrag uitsluitend te bestemmen zal zijn voor maatschappelijk werk ter rechtstreeksche bestrijding van drankmisbruik. De instelling der twee commissies, die naar aanleiding van het adres, door de heeren VAN HOUTEN c.s. tot de regeering en staten-generaal gericht, om grootere vrijheid in zake de uitoefening der geneeskunst, de oplossing van het vraagstuk, zoowel wat de rechtsgeleerde als wat de geneeskundige zijde aangaat, zullen hebben te onderzoeken, zal eenige uitgaven vorderen. Daarvoor worden *f* 2000.— aangevraagd. De vereeniging „het Limburgsche Groene Kruis” heeft aan de regeering een subsidie gevraagd in de kosten van bestrijding der kindersterfte. Deze is, zooals men weet, in Limburg zeer